

- У США підприємства активно використовують страхування як засіб захисту від ризиків, включаючи страхування від фінансових втрат унаслідок кібератак.

- В Азійському регіоні популярними є методи управління ризиками через партнерські відносини та корпоративну соціальну відповідальність, що сприяє фінансовій стійкості.

Висновок

Зарубіжний досвід управління фінансово-економічною безпекою підприємств надає цінні підходи для підвищення стабільності та стійкості підприємств. Адаптація таких методів в українських умовах може значно знизити вплив зовнішніх та внутрішніх загроз, а також підвищити рівень економічної захищеності. Інтеграція сучасних інструментів управління ризиками, інформаційної безпеки та фінансового контролю забезпечить українським підприємствам кращу конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Список використаної літератури:

1. Кузьмін О. Є. Основи управління фінансово-економічною безпекою підприємств: Навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2016.
2. Lam, J. Enterprise Risk Management: From Incentives to Controls. Wiley, 2014.
3. ISO 31000: Risk management – Principles and guidelines, ISO/IEC 27001: Information Security Management.
4. Dionne, G. Handbook of Insurance. Springer, 2014.
5. Cosgrove, T. Principles of Corporate Finance: Theory and Practice. Routledge, 2019.

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Живко М. О., канд. юрид. наук, молодший дослідник, Науковий центр інноваційних досліджень, Пюссі, Естонія; Богаченко М., магістр, Вищий навчальний заклад “Приватне акціонерне товариство “Львівський інститут менеджменту”; *Кравчута С. М., магістр кафедри менеджменту та міжнародного бізнесу, Вищий навчальний заклад “Приватне акціонерне товариство “Львівський інститут менеджменту”*

Сучасні виклики, пов’язані з глобальними кризами, зокрема війнами, значно змінюють соціально-економічні умови, де важливою складовою є забезпечення стабільності і безпеки бізнесу. У період воєнної економіки та післявоєнного відновлення роль інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки бізнесу стає критично важливою. Інформаційно-аналітичні системи забезпечують збирання, обробку та аналіз даних, що дозволяють приймати обґрунтовані рішення для запобігання ризикам та адаптації до нових економічних реалій [1-3]. Це дозволяє підприємствам зберегти свою діяльність, мінімізувати втрати та впевнено рухатись до відновлення після кризи.

Актуальність теми полягає в тому, що сьогодні питання інформаційної безпеки та аналітики набувають особливої значущості у зв'язку з воєнними діями, що мають значний вплив на бізнес. Війна не лише призводить до фізичних руйнувань, але й до економічної дестабілізації, зниження рівня довіри, труднощів у веденні бізнесу та обмеженого доступу до фінансових ресурсів. Зрозуміло, що в умовах воєнної економіки інформаційно-аналітичне забезпечення стає важливим інструментом, що допомагає прогнозувати можливі загрози, аналізувати наявні дані та оперативно приймати рішення.

Визначимо основні виклики та проблеми, що стоять перед бізнесом під час воєнної економіки, адже в умовах воєнної економіки підприємства стикаються з цілою низкою серйозних проблем:

- Ризики безпеки, в сутності - це загроза фізичного руйнування підприємств, складнощі з охороною території, переривання логістичних ланцюгів.
- Проблема економічної нестабільності включає зниження попиту на продукцію, коливання валютних курсів, зростання цін на сировину, матеріали, енергоносії.
- Вагоме місце займають правові ризики, що пов'язані зі змінами в законодавстві, адміністративному тиску, нестабільності податкової політики.
- Соціальні виклики порушують суспільний уклад населення, призводять до руйнування соціальної інфраструктури, міграція робочої сили, зміни у споживчих звичках.

Усе це ставить перед бізнесом завдання не лише вижити, а й адаптуватися до нових умов. Тому для ефективного управління цими ризиками необхідне використання механізмів інформаційно-аналітичного забезпечення, що дозволяють моніторити та оцінювати ситуацію в реальному часі.

Інформаційно-аналітичне забезпечення бізнесу є сукупністю заходів, спрямованих на збирання, обробку, збереження та аналіз даних з метою оцінки ситуації, прогнозування змін та прийняття обґрунтованих рішень.

До основних етапів інформаційно-аналітичного процесу можна віднести (рис.1):

Рис. 1. Основні етапи інформаційно-аналітичного процесу

Джерело: Власна розробка авторів

Збір даних включає в себе отримання різноманітної інформації з різних джерел: від зовнішніх (економічна ситуація, законодавчі зміни, міжнародні відносини) до внутрішніх (фінансові звіти компанії, дані про конкурентів).

Аналіз і обробка інформації: Використання сучасних інформаційних технологій для обробки великих обсягів даних. Це дозволяє виявляти тенденції, потенційні загрози або можливості для розвитку.

Прогнозування: Оцінка на основі зібраних і оброблених даних потенційних змін в економічному середовищі та формулювання сценаріїв розвитку.

Прийняття рішень: Рішення повинні бути засновані на надійних аналітичних матеріалах і допомагати зберегти або відновити безпеку бізнесу в кризових умовах.

Таким чином, ефективне використання інформаційно-аналітичних механізмів дозволяє знижувати ступінь невизначеності та підвищувати шанси на успішне подолання кризових ситуацій.

Розробка та впровадження механізмів інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки бізнесу повинна базуватись на сучасних інформаційних та аналітичних технологіях, що дають змогу своєчасно реагувати на зміни в економічному середовищі. Такими механізмами є:

- Інформаційно-аналітичні платформи - програмне забезпечення, яке дозволяє в режимі реального часу збирати, обробляти та аналізувати дані. Вони можуть включати системи для моніторингу фінансових ризиків, забезпечення інформаційної безпеки та управління ланцюгами постачання.

- Бізнес-аналітика - аналітичні інструменти, які дозволяють прогнозувати можливі загрози, аналізувати економічні тенденції та розробляти стратегії для адаптації бізнесу.

- Інтелектуальні системи підтримки прийняття рішень (DSS) - програмне забезпечення, яке допомагає менеджерам в умовах невизначеності приймати оптимальні рішення на основі даних.

Після завершення війни бізнес зіткнеться з необхідністю відновлення та адаптації до нових економічних умов. У цей період інформаційно-аналітичне забезпечення стане ключовим інструментом для:

- Оцінки масштабів збитків та розробки стратегій відновлення.
- Пошуку нових ринків збуту та поставок.
- Визначення ефективних шляхів використання ресурсів і зниження витрат.
- Розробки нових продуктів і послуг відповідно до змін у попиті та умовах.

Висновки:

Інформаційно-аналітичне забезпечення бізнесу під час воєнної економіки та в період відновлення є ключовим чинником для забезпечення безпеки та стійкості підприємств. В умовах криз та воєнних дій підприємства, що використовують сучасні інформаційні технології та аналітичні системи, можуть значно підвищити свою здатність адаптуватися до змін і мінімізувати ризики.

Впровадження таких механізмів є не лише питанням виживання бізнесу, а й шляхом до його подальшого розвитку та стабільності в післявоєнний період.

Список використаних джерел:

1. Жосан Г.В. Розвиток діджиталізації бізнесу в умовах пандемії COVID-19. *Економіка та суспільство*. №24, 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-40>
2. Коваль Я.С. Вдосконалення інформаційно-аналітичної системи економічної безпеки банків на державному рівні. Вчені записки Університету «КРОК»№2(54), 2019. С.212-221. <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/196/226>
3. Zhyvko, Z., Rodchenko, S., Holovach, T. (2023). Digital Solutions for Hotel Business Accounting. Business model innovation in the digital economy: monograph. OÜ Scientific Center of Innovative Research. 2023. 208 p. pp. 183-207, <https://doi.org/10.36690/BM-IDEU-183-207>

МЕХАНІЗМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА ЇХ ЕФЕКТИВНІСТЬ У ПЕРІОД ВІДНОВЛЕННЯ

Іванишин Я. Ю., студентка, ВСП «Гусятинський фаховий коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя»

Під час війни підприємства стикаються з надзвичайними труднощами, включаючи втрату ринків, збої в ланцюжках поставок і зниження фінансової ліквідності. Ці збої послаблюють економічну стійкість і часто вимагають втручання за допомогою урядової та міжнародної фінансової підтримки. У цій статті досліджуються механізми фінансової підтримки українського бізнесу під час триваючого конфлікту з Росією, оцінюється їх ефективність у сприянні економічному відродженню та довгостроковій стабільності. Аналізуючи державні позики, гранти, податкові пільги, міжнародну допомогу та ініціативи приватного сектора, це дослідження оцінює негайний і післявоєнний вплив цих механізмів на стійкість бізнесу та економіку в цілому.

Російське вторгнення в Україну в 2022 році спровокувало безпрецедентну економічну кризу, порушивши бізнес-операції, перемістивши мільйони людей і погіршивши фінансову стабільність країни. Визнаючи стратегічну роль бізнесу в економічному відновленні, український уряд у координації з міжнародними партнерами запровадив різноманітні механізми фінансової підтримки для пом'якшення наслідків війни та підготовки до можливого відновлення економіки. Основна мета цих механізмів полягала в підтримці операційної спроможності, збереженні робочих місць і підтримці ініціатив із підвищення стійкості в бізнес-секторі.

У даній роботі розглядаються ці механізми підтримки, щоб зрозуміти їхній вплив на українську економіку під час війни та на наступному етапі відновлення. Це дослідження має дві мети: по-перше, визначити системи фінансової підтримки, доступні українському бізнесу під час конфлікту, по-друге, оцінити їхній вплив на стійкість бізнесу та довгострокову економічну стабільність. Отримані результати можуть дати цінну інформацію про потенційні шляхи